№ 36—1917	წელ. მეხუთე	ფასი
კვირა ენკენის. 10.	გამოცემისა.	25 კ

თბილელ მიტროპოლიტი ლეონიდი სრულიად საქართველოს ეკლესიის კათალიკოსის მოსაყდრე, ქართული ეკლესიის თავდადებული მოღვაწე.

კირიონ ეპისკოპოსი

საქართველოს ეკლესიის და მსახურებულ-ნაწამები მოღვაწე და ცნობილი მწერალი.

ალ. ანტ. ცაგარელი.

პეტროგრადის უნივერსიტეტის დამსახურებული საორდინარო პროფესორი, საქართველოს სიძველე-მწერლობის მკვლევარი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ქართველ მსახიობის დრამა

ქართულ მსახიობის მატერიალური მდგომარეობა არც იყო და არც არის ეხლა კარგად. ყოველთვის გაჭირვებას განიცდიდენ, მაგრამ ხელოვნებისათვის მათ არ უღალატნიათ, იგენი სულიერად მაინც იყვენენ კმაყოფილნი: მათ ჭქონდათ თავიანთი თეატრი. მაგრამ დაიწყა თეატრი და მასუკან ჩვენი მსახიობების ნამდვილი კონტრ-დრამა დაიწყო. ნიეთიერ გაჭირვებას მოემატა სულიერი ტანჯვა. არ ჭქონოდათ ბინა, რომ თავი შეეფარებინათ, ყველგან გულცივად ხვდებოდენ, ვითომ მაგათი ბრალი ყოფილიყოს თეატრის დაწვა და ამ რიგად იძულებულნი იყვენენ კლუბებში სამასხარო ვოდევილები ეთამაშნათ, რომ შიმშილისაგან არ დახოცილიყვენენ.

მოხდა რევოლიუცია. ყოველ მშრომელ კაცის ნაღვაწი დაფასდა, მხოლოდ ჩვენი მსახიობების მდგომარეობა კი უარესდება.

მიზეზი?

ჩვენი საზოგადოების გულ-გრილობა.

ჩვენს მსახიობებს დიდი ამაგი მიუძღვით ქართულ ხელოვნების აღორძინებაში. მაგრამ ვინ დააფასა იგინი?

უკანასკნელი მეეზოვე ო�d თუმნამდი იგებს თვეში და ჩვენი მსახიობების შრომა კი გროშად ფასდება. რატომ უნდა ღებულობდენ ოპერეტკის მსახიობნი ბეგრჯელ მეტს, ვიდრე ჩვენენი? და ისეთ ჩვენი დაწესებულებიდგან! განა ოპერეტკა ჩაითვლება სერიოზულ ხელოვნებად? იგი ხომ ხელოვნების დამცირებაა!

მაგრე საქმის გაგრძელება ყოველად შეუძლებელია. ჩვენი მსახიობნი ქუჩაში ვერ დარჩებიან, ეგ ჩვენი ხალხის სირცხვილია! სიტყვით პატრიოტობას გასავალი აღარ აქვს, საქმით უნდა დამტკიცდეს ჩვენი საქმის უნარი. ქართული თეატრი მიყვარს და შიგ არ შევიდე, და ოპერეტკაზე გავიქცე ეგ საკადრისი არ არის! დროა ამას ბოლო მოეღოს.

როგორც გადმოგვცეს, ჩვენმა წინანდელ ფულრილებმა სიმხნეეე შეეტანა ჩვენ, დაჩაგრულ მსახიობებში. იგინი ამირობენ გამბედულად გამოსვლას და მედგრად ხმის ამოღებას სიმართლეზე!

მაშ მედგრად, ასწიეთ მაღლა ხელოვნების დროშა, დაიწერეთ ზედ:

საქართველოს დიდა ქალაქ თბილისში სამეატრო ალაგი უნდა ჭქონდეს ქართულ ხელოვნებას!

დეე, რაკი რევოლიუციამ ყველა გაანარა და გააბედნიერა, ჩვენი მსახიობნიც გაანაროს და გააბედნიეროს!

ხვ. წერეთელი

ჩემი სატრფონი

რაო, მითხარ,ი არა მყავს სატრფო? შენ ერთზე მკითხავ, მე კი მყავს ორი: მათზე ერთგული ობოლ სულ-სთვის მე ამა ქვეყნად ვერ ვპოვე სწორი.

*
* *

პირველი არის ჩემი სამშობლო, რომლის გმირებით ამაყობს ყველა, და მეორე-კი მუშა-მშრომელი, ვინც რომ ბრძოლის დროს აღმოქვა— შველა.

*
* *

და ეს ორი ძმაზს სულით და გულით, მათზე ვლოცულობ, ვიშვე ღმერთად, მტკიცე ფიცი გვაქვს: ან გამარჯვება, ან და სიკვდილი სამივეს ერთად!

შუშა ზაქარია ზუმა-სანდაკელი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გიგო გაბაშვილი

(მისი სურათების გამოფენის გამო)

გიგო გაბაშვილი ერთი სუფეოსო მხატვრთაგანია ჩვენში.

მომარდუდება მისი შემოქმედებისა წმინდა რეალიზმია: ეფეედ მის სურათში დაცდილია ბუნებრივი სინამდვილე. ჩვენი ძველებური ადამ ჩვეულებანი: ქეიფობა, სოფლის დღეობა, ბრძოლის წინ მზადება და სხვა გაბაშვილს შეეხეგრდ გადუხატავს ტილოზე.

რადგ ენდა დიოს მისი ტიბები!

იმდენი სინამდვილე შეეტანა გაბაშვილმა თავის შემოქმედებაში, რომ რიგა ეეერეგ მისს ტიბებს, გეგონაო თქვენს წინ სურათი კი არა, ცოცხალი ადამიანები დგანანო.

შეეძლებედა ორ სტრიქონში ადენიშნოთ დაწერილებთ მისი შემოქმედების მნიშვნელობა. ამის შეეძლებეს დაებრეწდებთო; ხოდა ამ კამად კი ვიტყვით, რომ ადენიშნული სურათნი თვალსაჩინო ადგილ დაიკავენ ჩვენს მუზეუმში. ჩვენი საზოგადოების ბოგადოობა შეეძინოს გაბაშვილის სურათნი, ვინაიდან მთ დიდი ისტორიულ-ეტნოგრაფიული მნიშვნელობა აქვთ.

თვით გაბაშვილს გეესურვებთ განაგრძოს თავისი მადლიანი შრომა და შთამაჩადოობის შესძინოს, რაც შეეძლება, მეტი თავისი მადლიერსეეფი ნაწარმოებნი.

ამ მეტად საინტერესო გამოფენას, სამწუხაროდ, ჩვენი საზოგადოება ნაკლებ ესწრება.

ს. წ.

დასვეფლეთ სკამრთეეფლის ხალხური გუნდი ძეკუ ლოლუას ლოტბარობით.

ეროვნულ-ხალხური სეფლოვნება

(ძეკუ ლოლუას კონცერტების გამო).

მე არ მინდა სხვისი ღვინო,
გინდა იყოს ბადაგია,
ჩემი ღვინო პირჩეენია,
ჩემი ნაოფლ-ნადაგია!

ხ ა ლ ხ უ რ ი

გინახავთ ულრანი ტყე, იდუმალობით მოცული, შორიდან ბუმბერაზად, მრავალ სულთა თავშესაფარად რომ გეჩვენებათ, გიკვირთობთ და მაინც გაზიდავთ, თუმცა შესვლა ვერ გგიბედნიათ, მის სიღრეეში ვერ ჩაგიხედნიათ?!.

გინახავთ თვალ-უწვდენი ზღვა მრავალი საუნ ჯეთ მფლობელი?!

ასეთია საზოგადოდ ხალხის სული განსაკუთრებით ჩვენი ხალხის სული და მისი შემოქმედება.

ვინ ჩაწყვეტს მის სიღრმესა და იდუმალებას?

ჩვენს ერს მრავალ საუკუნოიანი ცხოვრება გამოუვლია. ხანგრძლივი ომი და ვაჭრობა, ლხინი და შვება განუცდია. ისტორიის გვერდი გზის სიფიცხეებზე ცრემლ ასულა, ცრემლ—და შვებულა!

უკვნესია და ულბენია!

მაგრამ ამ კვნესა ლხენაშიაც იყო განსხვავება!

საქართველოს ყველა ნაწილი არ იყო ერთნაირ ვითარებაში. ერთ კუთხეს თუ სპარსელებნი სთელავდენ ფეხქვეშ, მეორე შვებით ლაღად სუნთქავდა, მესამე კუთხეს თურქნი ანუ ბიზანტელნი უფლობდენ, მეოთხეს სხვანი გამგებ ლობდენ და ამ ეს ბაზაზე საქართველო—მუდამ სადაო ვაშლი—ხელის ბურთად იყო გადაქცეული,—ყველა თავისებურ ნიშნს უტოვებდა ქართველს, მაგრამ ქართველ ფერ ძირითად თვისებას კი ვერ უცვლიდა, ქართველი ერის თვითშეგნებულ ბუნებ ყოველივე გარეგან მონაბერს თავისებურად სცვლიდა.

მეორე მხრით საქართველოს ბუნების—ამერ-მერეთის მდებარეობისა და ჰავის სხვა და სხვაობა, პოლიტიკურ ეკონომიური პირობანი, ზნე და ჩვეულებანი თავისებურად ბეჭედს ასვამდა.

ამიტომაც არის, რომ ასე განსხვავდება ურთიერთსგან საქართველოს სხვა და სხვა კუთხის ბაღნის ბასითი და შემოქმედება.

ქართულ-ეგრელ მთიელის ხან გულ-ჩათხოვნილი, ჩახედული ცანცარა სულისა, ხან შავ ბედთან ბრძოლის გამოწვეული ვამოძახილი, ზნეობრივ ერთ კოლოსნი მოთქმა,—ეცეკვა-მოძრაობა—ლენჯი, ომერეთის ბურჯულ-ეგრელის ლაღი, ხშირად მხარული ძალი, ეცეკვა—ფეხი, მოძრაობა—მეკრესდი...

ადამიანის სულის რომელი თვისება გინდათ ჩვენის ქვეყნის სხვა და სხვა კუთხის შვილში არ იყოს ჩანასკული!

სიმღერა. ეცეკვა, საზოგადოდ სხეულისა და სულის ვარჯიშობა,—ეი რა სწორეგნიდ ჩვენის ხალხის სამაგალითო ზნეს!

მართალია, ეგრეგზოდებულ „ბაეგეროპიელებული“. „ეკულტურული“ ქართველის სულის ვითომდა ველურ აკმაყოფილებს შეშალური სიმღერა-ეცეკვა, მაგრამ განა ამის გამო უგულველ უნდა ვყოთ ჩვენი ეროვნული ხელოვნებაზ?

მაშინ როგორღა განვითარდება ჩვენი მუსიკა, როგორ დიფერენცირება ჩვენი ეროვნული ოპერა

ამ საგნის დიდმნიშვნელობას ალბად კარგად გრძნობდენ გასულ საუკუნის მაჯარულს ლაღო ალბათ ალბოდენ, რომელნაც შეადგენა პირველი ეროვნულ-ხალხური გუნდი, სანდრო კავსაძე, ფილ. ქორიძე, სხ., რომელნიც თუმცა დიდის დაბრკოლებით მაგრამ ერთგულად ეშსახურებოდენ ხალხურ ხელოვნების გავრცელებას.

ზემორე ხსენებულნი პირნი, ფ. ქორიძის გარდა, უმეტესად აღმ.-სავლეთ საქართველოს სიმღერა-ცეკვას ფურო აქცევდენ ყურადღებას.

ეს ხუთოდე წელიწადია რაც ამ ასპარეზზე გამოჩნდა ძალუ ლოლუა, რომელიც დასავლეთ საქართველოს ხალხურ სიმღერებს ჰკრებს და ხალხურ კონცერტებს მართავს.

თბილისის საზოგადოებას ძალუ ლოლუა გასულ კვირას, მარიამობისთვის 26, ქართველ კლუბში წარმოუდგა.

მინახავს ეშვიათ ნივთთა მოყვარული, დედა მწოს გულიდან რომ ძვირფასი ქვები ამოუკრეფია, გამოუჯვარებია, მაგრამ ჯერ კიდევ ვერ გაუკრიალებია.

ასეთი შთაბეჭდილება დასტოვა ძალუ ლოლუას კონცერტმა.

მას მოუკრეფია მრავალი ძვირფასი ხალხური სიმღერები, ბევრი მათგანი ძალზე მიმზიდველია, მაგრამ ატყობ, რომ ჯერ კიდევ დამუშავება ეს ეკრება.

ამას კი დრო და სახსარი უნდა.

ქართველმა, საზოგადოებამ ყველა მისთვის, რაც ძალუ ლოლუას ევალება თავისი ხელმძღვანელობით გამართულ კონცერტზე, დიდი მადლობა უძღვნა: ხანგრძლივი ტაშით დაჯილდოვა ბუნებითი ლოტბარი, თაიგული

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მიართვა და რამდენიმე სიტყვა გამოერკვანა კიდეც. ყოველივე ეს იმის მაჩვენებელია, რომ ქართველ საზოგადოებას ᲧᲣᲠᲘᲗ თვისი ეროვნული ᲭᲔᲚᲘ გები და იმის თავადდებულ მუშაობაც აფასებს.

ჩვენი კულტურულ საზოგადოებათა მესვეურების ვალია, ასეთ მუშაკ საპირო დახმარება აღმოუჩინოს.

ძველ ლოლუა-კი ჩვენი ეროვნულ-ხალხურ ხელოვნების აღორძინების ერთი პირველ თაგანი, ᲫᲣᲮᲘᲗᲘ მუშაკი და ღირსეული დამამშვიდებელია.

უფრო დაწვრილებით ძველ ლოლუას შესახებ შემდეგ.

იოსეფ არიმათიელი.

ქართველი სამღვდელობა და ნიკოლოზის ᲯᲕᲠᲔᲑᲘ.

ნიკოლოზ რომანოვი თავის ტახტის გასამაგრებლად ყოველ გვარ ზომებს ხმარობდა. განსაკუთრებით გარეგანი ნიშნებით უხვევდა იგი თვალს თავის ერთგულ მთამსახურებს. ამ ნიშნების წყალობით, მისი ბრმა და ᲧᲣᲠᲐ-მოპოვილი მოსამსახურეენიც ისე იყვნენ გატაცებულნი, რომ არავითარ ᲧᲣᲠᲐᲗᲝᲡᲜᲔᲑას არ ერიდებოდნენ. ქრთმობა, ᲯᲐᲜᲣᲛᲝᲑᲐ, პატიოსანი ადამიანის დასმენა დემოკრატიული იდეალების ტარებასთვის ჩვეულებრივ მოვლენად იყო გადაქცეული ნიკოლოზ რომანოვის მეფობის დროს.

ᲧᲕᲔᲚᲐ ამ სისაძაგლეს მისი მოსამსახურები მიტომ ჩადიოდნენ, რომ ამ ქვეყნის მტარვალის ᲧᲣᲠᲐ-ᲓᲦᲔᲑᲐ დაემსახურებოდა და მეტი ჩინ-ორდენი მიეღოთ. წინა მეფეების დროს ჩინ-ორდენების მიღებაში, სხვა მოხელეებთან შედარებით, სამღვდელოება შედგენდა გამონაკლისს. ნიკოლოზ მეორემ, თავის ტახტზე ასვლისთანავე უთავრესი ᲧᲣᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲐ სამღვდელოების გარეგნული ნიშნებით განსხვავებას მიაქცია და ეს ჩამორჩენილი წოდება საერო მიუოკრატიასთან გაათანაბრა. აᲬ უკვე სამარცხვინო ისტორიის ჩაბარებული ნიკოლოზ რომანოვი ხშირად ამბობდა ხოლმე: „მმხურები იცავენ სახელმწიფოს გარეშე მტრებისაგანო და მღვდლები კი შინაური მტრებისაგან. და რაც შეიძლება ამ ჩემი ტახტის ერთგულ მონებს ᲑᲘᲠᲘ ᲯᲕᲠᲔᲑი და მენდლები მიეკითო“.

ასეც მოიქცნენ.

14 მაისს 1896 წ. თავის დაგვირგვინების დღეს ამ უბედურმა მეფემ ერთბაშად ყველა მღვდლებს, ნამსახური იყო თუ უსახური, ᲕᲠᲦᲔᲚᲘᲡ გულსაკიდი ᲯᲕᲠᲔᲑის და თავის მამის, უსასტიკესი რეაქციონერის, ალექსანდრე მესამის მეფობის სახსოვრად ᲕᲠᲦᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ მენდლების ტარების ნება დართო. სიერთოდ ყველა მღვდლებმა და მათ შორის სქართველოს სამღვდელოებამაც, არც აკიცეს, არც აცხელეს და ᲯᲕᲠᲔᲑისა და მენდლების ᲧᲐᲓᲦᲔᲑᲐ დაეხიდნ. ეს ქრისტეს მოსამსახურეები ᲘᲛᲘᲡ ᲕᲐᲠᲐᲯᲨᲘ კი არ შეიდნენ, თუ ვინ და ან რისთვის ᲐᲫᲚᲘᲔᲓᲐ მათ ამ ᲯᲕᲐᲠᲘ-მენდლების და ან ღირდა მათი ტარება დაუსახურებლად თუ არა.

მოძღვრობის ᲥᲐᲛᲘ 1905 წ-ში ზოგიერთმა მღვდლებმა ეს ᲯᲕᲐᲠᲘ-მენდლები, როგორც მტარვალისგან ნაბოძები, აიხსნეს, მაგრამ რეაქციის შემობრუნების მერე დღესვე, სხვა რომ ᲕᲓᲐᲠᲐᲤᲠᲘ ᲘᲗᲘᲗᲘᲡ, ᲗᲣᲞᲘᲡᲚᲘᲡ ᲗᲣᲚᲘᲗ-ში გაფერეს, შორიდან რომ უფრო ადვილი დასანახავი გახდარიყო, გულ-მკერდზე ჩამოიკიდეს და ისე გამოკეტნენ ალიხანოვს და ᲗᲮᲔᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲥᲐᲛᲘ და ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲔᲚᲔᲚᲘᲡ ᲗᲣᲚᲘᲗᲘᲓᲐᲜ განთავისუფლების დროს ᲕᲐᲠᲯᲘᲐ ᲕᲘᲪᲝᲓᲐ ქართველი სამღვდელოება რას უყურებს, რომ ნიკოლოზისგან ნება დართული და მისი დაგვირგვინების მოსაგონებლად დაარსებული ᲯᲕᲠᲔᲑის ტარებას განაგრძობს?!

ᲯᲕᲠᲔᲑის ტარების ტარების უარის მყოფელი არავინ არ არის და ეს ქრისტიანობის ნიშანი სავალდებულოც უნდა იყოს სამღვდელოებისათვის, მაგრამ საქმე იმაშია, თუ ვინ უნდა ᲐᲫᲚᲘᲔᲓᲔᲡ სამღვდელოებას ᲯᲕᲠᲔᲑს და როგორი სახის უნდა იყოს იგინი.

ისე უნდა, იყოს როგორც დღემდის

იყო, რომ ზოგს ოქროს ყვითელი ჯვარი ჰქონდეს და მალი-მალ ისწორებდეს გულზე, რომ სადმე ანაფორის წინაპირმა არ დამალოს და ზოგს ვერცხლის თეთრი ჯვარი, რომლებსაც ახალ მოდის ხუცებმა დასაკიდი ძეწკვი განგებ სინოდალური ჯვრისა გაუკეთეს და არც დღე იშორებენ გულზე და არც ღამე?

არა და ათასჯერ არა.

მღვდელს უნდა ამშვენებდეს შინაგანი ჯვარი—სვინდისი, პატიოსნება და სამსახურის ერთგულად შესრულება. მღვდლისათვის ყოველი ჩინი და ორდენი სამუდამოდ მოსპობილი უნდა იყოს და არც არავითარ სხვა და სხვა მღვდლობის ასამაღლებელ ხარისხს, როგორც მაგალითად დეკანოზი, „პროტესვიტერი“, ბერობაში „არხიმანდრიტი“, „არხიეფისკოპოზი“ და და „მიტროპოლიტიც“ უსათუოდ ეკლესიური ტერმინოლოგიიდან განდევნილ უნდა იყოს. ეს ამაღლებითი ხარისხები მარტო მაცდურობას და შურიანობას ბადებს ეკლესიის მოსამსახურეთა შორის.

ხარისხი მღვდლობის ლამაზი და სადა უნდა იყოს. ძველთაგან ეს ასეც იყო.

დიაკონი მღვდელი და ეფისკოპოზი აი ვინ უნდა ამშვენებდეს ჩვენს განახლებულ ეკლესიას. სათავეში ყველა ამათ ისტორიული ტრადიციის გამოსახატავად ერთად ერთი „კათალიკოზი“ უნდა უდგეს.

სამღვდელოებისათვის ყველასათვის განურჩევლად უნდა დაწესდეს რაც შეიძლება პატარა და ლამაზი სახის ნინოს ჯვარი, რომელზედაც ზევით ქრისტე უნდა იყოს გამოხატული და მის ფეხთ ქვეშ წმინდა ნინო

მღვდელმთავრებისათვის ამგვარივე პანაღია ღვთის-მშობლისა და ნინოს გამოხატულობით. სხვა გვარ ჯვარს, ვ მეორებ, ადგილი არ უნდა ჰქონდეს.

არავითარ სამღვდელოებისათვის, მღვდლიდან დაწყებული კათალიკოზამდის, თავის მორთულობას, მიტრას, კამილავკას და სხვას მხარი არავინ არ უნდა დაუჭიროს. ეს რუსების სინოდის მოგონებაა თვითმპყრობელობის განსამტკიცებლად.

მიხედეთ, ჩვენი ეკლესიის მესვეურნო, ქრისტეს შინაგან და გარეგან ცხოვრებას და ისე მოაწყვეთ ჩვენი ეკლესიის საქმე ზემოთ და სუფრის თავში ჯდომას თავი დაანებეთ და ჩვენც მადლობელნი გეყოლებით თორემ, თუ კიდევ თავმოყვარეობის სული შეიტანეთ ჩვენს განახლებულ ეკლესიაში, თქვენი შრომის ჯილდო იქნება წყევა და კრულვა, რომელიც გაშოროსთ ღმერთმან უკუნისამდე.

მ. უკანეთელი

დიდებულ ილიას ხსოვნას

(გარდაცვალებიდან ათი წლის შესრულების გამო)

ჩვენო დიდებავ! საქართველოს შუქურვარსკვლავო!
რაც უძრავად ხარ დღეს შესრულდა ათი წელია,
დიდო მოაზრევ, ჩვენო მცველო, დაუცხრომელო,
აფსუს, ამ დროს შენ რომ არ იყო რამის მთქმელია?“
მაგრამ იხარე, საქართველო კვლავ საქართველობს,
ჩვენ ჩვენივე გვყავს მიტროპოლიტ-კათალიკოსი,
ას ჩვიდმეტი წლის მგლოვიარე, ძაძით მოსილი,
აჰა! ზეიმობს ჩვენი ძველი მცხეთოს-ქართლოსი...
ხომ აგისრულდა, საქართველოს რომ უგალობდი
მწუხარის ხმებით: „შენ როდისღა აჰყვავდებიო?„
აჰა, აყვავდა, საქართველო თვითონ გილოცავს:
მომიხარია, შენის სიტყვით მკვდრეთით ვდგებიო.
ჩვენც მოგილოცავთ, ჭეშმარიტათ მძინარე ხალხი,
კიდევ იმდენად, ეს იცოდეთ, გამოფხიზლდება,
რომ ის **ილია**, ვინც ცოცხლობდა თვის სიცოცხლეში,
უკუნისამდე ისევ ცოცხლად ჩვენში იქნება.

ვარდენ ყიფიანი.

29 აგვისტო 1917 წ. თბ. რკ. გზ საავადმყოფო.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

(გაგრძელება იხ. № 37)

მეორეს არ უყარეყოფენ... ეს მეგობრობაა, გესმის თუ არა? ეს მეგობრობა იმიზეა დამყარებული, რომ ჩვენნა გვაქვს გონებრივი თანხმობა, ერთნაირი განვითარება. ამიტომ ჩვენ ერთმანეთისა გვესმის, მაშინ როდესაც სხვებს არაფერი გაეგებათ. მაგალითად, თქვენ... იმ დროიდან, რაც ეგ ქალი ჩვენსა მოვიდა, მე, სწორედ გადავხალისდი... ჩემში დაიბადა გაბედულობა. და ჩემი საკუთარი თავისადმი პატივისცემა... ჩემში გაიღვიძა შემოქმედობითმა ძალამ და ყველა ეს სასწაული მოახდინა მისმა ხელის შეხებამ. მე ვგრძნობ, რომ ის ქალი აუცილებლად ს ჰეროა ჩემი პიროვნების სრული განვითარებისათვის. და ყველა ამის შემძლებელია მეგობრობა!... გესმის? განა მამაკაცსა და დედაკაცს არ შეუძლიანთ მეგობრები იყვნენ?

ბრაუნ. ჰანეს, ნუ კი გიჯავრდები, და შენ არ შეგიძლიან ცხოვრებას ფხიზელი თვალით უყურო...

იოჰან. ოჰ, რა ხალხი ხართ! რას შერებით არა გაგეგებათ რა! თქვენ სჯიან უბრალოდ, ტანის მიხედვით, შაბლონურათ. მე კი კარგა ხანია ამ გვარ მსჯელობას მაღლა მოვიქეცი, თუ გიყვარდეთ—თავი დამანებეთ, ხელს ნუ მიშლით: ჩვენში რა ხდება არარა თუ არ გესმით—არაუშავ ვერც კი მიმხვდარხართ. თქვენნი ახირების შემდეგ რო საფრთხე მოგვეელის, ამაში მე თითქმის დარწმუნებული ვარ... მე ხასიათი შემეწყვა, და მტკიცეთაც გადავწყვიტე, განსაზღვრული ფარგლის გადაუცილებლად,—მივალწიო მას, რის შესრულებაც შეიდგენს ჩემი არსებობის უმთავრეს დანიშნულებას, საამისო გამბედაობა მაქვს, გესმის თუ არა?

ბრაუნ. დიახ, მესმის და თანაც ვხედავ, რომ შენი მისწრაფების განხორციელება შეუძლებელია. ჰანეს, შენ გინდა შეიტრთო ის, რის შეერთებაც შეუძლებელია. ჩემის აზრით, ამ საქმეს მოიღოდ ერთი გამოსავალი აქვს: შენ უნდა წახვიდე, აუხსნა იმ ქალს საქმის გარემოება და სთხოვო, რომ წავიდეს.

იოჰან. გათთავე? გელირსა გათავება? რომ საბოლოოდ გაგიგებინო. საქმის გარემოება, რომ არავითარი ექვი აღარ გქონდეს და ტუტელა-უბრალოთ ლაპარაკი აღარ დაგეირდესკი რას ეტყვი (ოფოფეულ სიტეკვას მკაფიოდ ამბობს და თან თვალები უბრწყინდება): რაც თქვენა გსურთ,—ის არასოდეს არ მოხერხდა! ეხლა ის აღარა ვარ, რაც რამდენიმე დღის წინეთ ვიყავი. ეხლა ჩემზე გაბატონებულია რადაცა ძალა, რომელთან შედარებითაც—თქვენ მეტად სუსტები ხართ, და ამიტომ თქვენს ახრს მნიშვნელობა ეკარგება. მე ჩემი თავი ვიპოვე და ვიქნები ჩემდა თავად! დიახ, ჩემდა თავად; თქვენი შეერთებული ძალის წინააღმდეგ... (საჩქაროთ გადის კაბინეტში.)

ბრაუნ. (მსრეს ინჭეს)—

მოკმედება მეოთხე

(სადილობა კიდასეულია, ხუთის ნახევარი იქნება სტოდფანს სხვადან კიტე და ფრაუ ფოკერატი კიტე ბაგშეის ბერანგსა ჭკერაგის, ფრ. ფოკერატი ჭესფაგს კიტე ძალზე გაბედარია, ფარდის ახდის შუაგე რამდენიმე წამს სიჩუმეა. კაბინეტიდან გამდის ოჰანესი. ეკარ ქედი ან დაუხუროგს. ხალტის იეკვამს და წასვლას ამბობს)

ოჰან ანნა წავიდა?

ფრ ფოკ. (გაკვირვებით) ეს კი იყო გავიდა!.

ოჰან. (მიდის კიტესთან და შუბლზე ჭკოცნის) წამალს ხომ სვამ თავთავის დროზე?

ფრ. ფოკ რა ენას მარტო სმამ! არაფერს კი არა შეელის და!.. მე ვიცი, ყველა წამალზე უფრო მაგას რა არგებს...

ოჰან ეჰ, დედი!

ფრ ფოკ. კარგი აღარაფერს ვიტყვი'

ფრ კიტ. წამალსაცა ვსვამ და საერთოთ რო ვთქვა—კარგათაცა ვარ.

ოჰან. მე თუ მკითხავ—ღღეს უკეთესი ფერი გაქვს.

ფრ. კიტ. მეცა ვგრძნობ რომ უკეთა ვარ-

ოჰან. თავს კარგი გაუფხილდი. მშვი. დობით! ჩვენ მალე დავბრუნდებიით.

ფრ. კიტ. საით? ზორს მისდიხართ?

ოჰან. არა ისე ცოტას გავიელით ტყისკენ ნახვიდის! (ვალის ყურნალზე ტოტ ხახს სიჩუმეა. მიმსაღალი მტკრეგიდან ხმა ისმის, შემდეგ მოისმის ზორიდან სადგურის ზარის ხმა)

ფრ. ფოკ. გესმის? რკინის გზის ზარი

ფრ. კეტ. ქარს მოაქვს, დედი. (შეხვდება ზედ დადგების ხელსაქმეს და ჩაფიქრდება.)

ფრ. ფოკ. (გვერდზე გადახედავს კეტეს) რაზე დაფიქრდი, კეტე?

ფრ. კეტ. (შეშინების ოწუვეს). ისე... რაღაცაზე ვფიქრობდი...

ფრ. ფოკ. მაინც რაზე?

ფრ. კეტ. სწორედ არ ვიცი რა ვთქვა. (ისევე დგება) ეს, წადელ პატარა ხანს წამოვწვები.

ფო. ფოკ. (ისიდ დგება. კეტეს ხელზე ხელს უსვამს) ჰო, ჰო, რასაკვირველია უნდა წამოსწვე თუ დაიღალე

ფრ. კეტ. მაჯა გამიშინჯე, დედა!..

ფრ. ფოკ. (ხელს ადგება) ყინულისავით ცივია.

ფრ. კეტ. ამა ერთი ქინძისთავი აიღე.

ფრ. ფუკ. (ეკერ ბედავს გამოძრობის) რისათვის? რა უნდა ეკეთ?

ფრ. კეტ. აი უყურე! (ელის სისწრაფით რამდენჯერმე ხელი გუდაში ჩხვდეტავს)

ფრ. ფოკ. (ხელს უშვრს) მოიცა, ქალო, მაგას რას შვრები?

ფრ. კეტ (დამოდგა) არც სუარა მტეკა. სრულებით ვერ ფერსი ვგრძნობ.

ფრ. ფოკ. იგ რაღა მოსაგონი იყო! ამა წადედო, წადედო!. მიწევ პატარა ხანს, მიწევ, მიწევ. (ოდნავ ხელ მოკიდებული კეკეტეს საწოდ ოთახში). (ეოტა ხნის შემდეგ ბრაუნი შემოდის. ისევის ზედიბის და ბალტოს ბრაუნეს ჭკიდის კარგოთან საკიდერზე.)

ფრ. ფოკ (ნახევრად ზედებული საწოდან ოთახ კიბეზე) თქვენი ხართ, ბატონო ბრაუნ?

ბრაუნ. სალამი მეგოდობისათ, ფრაუ ფოკერტ!

ფრ. ფოკ. ამ სალონში მოიარ! (კარგის მიეფარება. რამდენიმე წუთის შემდეგ ბაბალინა ბრაუნიან და ხელში დეკეტეს ანეულს) ამა, ბიმოიცანით ვისგანაა? (ბრაუნი რო დეკეტეს ეთხოვნის, ფოკერტის ეფიდეტებთ ანეულეს თავის ეიმის სახის ბიმოეტეველ-ლებს)

ბრაუნ. (დეკეტეს ეკეთხვის შემდეგ). ბატ. ფოკერტს წინთვე შეეგატეობინეთ რაშიცაა საქმე?

ფრ. ფოკ. ერთი სიტყვაც არ წამომ. ცდენია! არა, არა, არა. მე არაფრის გულისათვ ს ვერ გავბედადი თუნდა გაკვრით მაინც არის რომ მომეხსენებინა.. მე მხოლოდ ის მიეწერე, რომ მოსულიყო და ვინახეთ, რადგანაც, უეკველია თავს მალე ვერ გამოვაზწეს, კეტე ისე შეუძლოთაა მეთქი!. მეტი კი არაფერი მიმიწერია. ასე წარმოიდგინეთ, ფრეიდინ ანნა ისეთ აქვეა მეთქი, ამის შესახებაც კი ერთი კრინტი არ დამიძრავს...

ბრაუნ. (მრგანის აწევით) ამა, მაშ მე აღარა მეთქმისრა...

ფრ ფოკ. (შეშინებუდა) იქნება თქვენა ჰფიქრობთ, რომ ტყუილა-უბრალოდ გავსარჯე ის კაცი? იქნება უკეთესი იქნებოდა, რომ სრულებით არაფერი მიმეწერინა?.. მაგრამ ეს კიტე რომ მიდნება სანთელივით? მაშინ რაღა ვქნა. რომ სრულიად ჩალოგინდეს. ეხლაც წარა-მარა მიწევდა ხოლმე. ისე გაუხდელ წვეთა ხოლმე. აი ეხლაც მიწევ კროატზე... მეტის მოთმენა აღარ შემიძლიან, ბატ, ბრაუნ! პასუხის გაბის ზიდვა მარტო მე აღარ შემიძლიან! (ტუბრის იწეენს)

ბრაუნ. (დეკეტეს ხასტქმის) ექვსი საათის მატარებლით მოდის? ეხლა რომელი საათია?

ფრ. ფოკ. ჯერ მხოლოდ ხუთის ნახევარია.

ბრაუნ. (მგიდე ფიქრის შემდეგ) ამ კვირის განმავლობაშ განა ცვლილება არაფერი მომხდარა!?

ფრ. ფოკ. (უომეგდოთ აქნეეს თავს) არაფერი.

ბრაუნ. წასასვლელად ერთხელ მაინც არ ამბრგიბულა?

ფრ. ფოკ. ატატატა!. კრინტიც არ დაუძრავს.. ოიჰ.ენეს ხომ სულ ერთიანთან მოაჯადოდა. წამათაც ხომ ძნელი ასატანი ხასითი ჰქონდა, მაგრამ ამ ბოლოდროამდის მაინც ჩვენ ჭკვაზე დაგვყავდა ხოლმე. ეხლა კი ალარაფერი გაგონება არა აქვს. ვერა ჰხედავს და ალარც ეკმის რაც მის გარშემო ხდება, ფიქრი და გონება სულ იმაზე აქეს, მხოლოდ იმ ქალაბატონზე!.. ალარც დედა, ალარც ცოლი!.. ალარავის ყურადღებას არ გვაქცევს.. იმის მეტი საქმე ალარ აქვს. ოხ, ღმე-

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

რთო ჩემო!. რაᲒᲙᲜᲐ? რა მეᲨᲔᲚᲔᲑᲐ?. ღამე ადარ ძმინავს, თვალი ვერ მომიხუᲨᲜია, ათაᲡი რამე ვიფიქრე, მაგრამ ვერაფერე მომიგონია! (სიᲩუმე)

ᲑᲠᲐᲣᲜ. სწორე მოგახსᲘᲜოთ არ ვიცი კარგათ მოგივდათ რო ბატონი ფოკერატი დაიბარეთ თუ არა... შეიძლება ჰანეს უფრო მეტათ გაღიზიანდეს.. ვინ იცის რას არ ჩაიდენს.. და მერე.. იმას არ უნდა ფრეიერსს აჩეᲜოს... საᲮᲝგადოთ, მე ვგრძნობ, რომ იოჰანესი თვითონ გამოძვრებოდა მაგ მდგომარეᲝᲑიდან.

ფრ. ფოკ. მეც მაგრე ვფიქრობდი! ამიტომ დავეთანხმე მაგათს თᲮოვნᲜᲘ **და** დავრჩი აქ მაᲨᲘ, როდესაც იოჰანესმა ის ფრეიერსნᲔ უკანვე დაᲑრუნა. დიახ, მე დავრჩი, მაგრამ იმის შემდეგ საქმე სულ უფრო ცუდათ და ცუდათ წავიდა. ეხლა პირები შეკრული გვᲰქვს: არ შეგვიძლიან კრᲘᲢᲘკი დავრათ. ამ საქმის შესახებ კᲔᲢᲘსთანაც სიტყვის თქმა არ შეიძლება. ვისდა ვთᲮოვო რჩᲔᲕა-დარიგებᲐ?

ᲑᲠᲐᲣᲜ. ფრაუ კეტეს ამ საქმის შესახებ ჰანეს არ მოლაპარაკეᲑᲘᲐ?

ფრ. ფოკ. როგორ არა. ერთხელ შუაღამᲔᲘᲡ გაᲑᲔᲜი ილაპარაკეს: ვინ იცის იქ ერთმანეთს რა უთᲮრეს. მაგრამ კეტე მეტის მეტი მომთმენია. როდესაც მე ᲯᲐᲒᲠᲝᲜᲐᲡ დავიწყებ ᲮᲚᲐᲠᲐ, ის მაინც იოჰანეს ეკᲘᲛᲐᲒᲔᲑᲐ. კეტე სრულᲘᲜᲐ ვერა სᲬᲠᲝᲑს მაგ... მაგ.. ქალᲔᲑᲐᲜᲡ... ეგრეᲗ წოდებულ... კეტე ამ ქალსაც ᲑᲘᲚᲘ აფარებს და ეკᲘᲛᲝᲒᲐᲒᲔᲑᲐ. (ᲪᲝᲢᲐ ᲮᲜᲘᲡ სიᲩუმეა).

ᲑᲠᲐᲣᲜ. ერთი ᲐᲮᲠᲘᲜ მომივიდა... არ შეიძლება რო ფრეიერსნ ანნას მე თვითონ მოვეᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲙᲐᲗ?

ფრ. ფოკ. (სიᲩქᲐᲩᲠᲝᲗ) ეგ ᲮᲝᲛ, მართლა, კარგი იქᲜᲔᲑᲐ!.

ᲑᲠᲐᲣᲜ. ᲑᲔᲒᲠᲯᲠᲘ მიფიქრია წᲧᲠᲘᲚᲘს მიწᲧᲠᲐ... სწორე გითᲮრᲐᲗ, ფრაუ ფოკერატ, მეᲨᲘᲜᲐ... ვᲐᲜ თუ ბატᲝᲜᲘᲐ ფოკერატმა თავისᲘᲡᲣᲤᲠᲝᲗ მიიᲬᲧᲘᲜოს მაგ საქᲛᲘᲡ გამᲝᲑრუᲜᲔᲑᲐ და... ვერაფერ მდგᲝᲛᲐრეᲝᲑᲐᲨᲘ ჩაᲒᲘᲪᲕᲘᲗᲗ.

ფრ. ფოკ. დიახ, დიახ, მართალია! მაგრამ რა მეᲙᲜᲐ? გული დამეტᲐᲜᲯᲐ. მოეᲚᲐᲞᲐᲠᲐᲙᲔᲗ, გეთაᲧᲐᲐ, ფრეიერსნ. (ანნას და იოᲰᲐᲜᲔᲡᲗᲐᲜ ᲐᲡᲣᲚᲘᲡ) ᲐᲮᲐ, ᲛᲔᲠᲔᲗᲝᲗ ჩემᲗᲐ!. ᲔᲮᲚᲐ, ᲐᲛ ᲬᲐᲛᲘᲗ ᲐᲠ ᲨᲔᲛᲘᲫᲚᲘᲐᲜ ᲘᲛ ᲥᲐᲚᲘᲡ ᲨᲔᲑᲔᲓᲔᲠᲐ. (ᲒᲐᲫᲔᲚᲘ)

ᲑᲠᲐᲣᲜ. (ᲣᲛᲣᲨᲕᲜᲔᲑᲘᲡ, ᲐᲜᲜᲐ **და** იოᲰᲐᲜᲔᲡᲘᲡ ᲐᲠᲔᲡᲐᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐᲜᲐᲗ ᲑᲠᲐᲣᲜᲘᲗ ᲒᲐᲓᲐᲘᲚᲐ ᲐᲛᲘᲣᲚᲘ ᲙᲐᲠᲑᲘᲝᲓᲐᲜ, ᲡᲐᲓᲐᲜᲐᲪ ᲬᲧᲠ. ᲤᲝᲙᲔᲠᲐᲢᲘᲡ ᲒᲐᲮᲕᲔᲓ) ᲤᲠ. ᲐᲜᲜᲐ ᲨᲔᲛᲝᲓᲐᲡ ᲨᲣᲛᲐᲜᲔᲚᲓᲐᲓᲐ)

ᲤᲠ. ᲐᲜᲜᲐ. (ᲨᲔᲓᲐᲒᲘᲡᲐᲚ ᲘᲡᲔᲓᲘᲡ ᲓᲐ ᲗᲐᲕ ᲥᲔᲓᲐᲨᲔᲜᲘᲡᲐᲜ ᲓᲐᲠᲩᲘᲡ) ᲑᲐᲢᲝᲜᲝᲛ ᲔᲙᲘᲛᲘ, რა მᲝᲮდა იქ?

იᲰᲐᲜᲔᲡ. ᲐᲚᲓᲐᲗ რᲐᲚᲐ ᲐᲛᲪᲐᲕᲘᲐ. ᲞᲝᲚᲘᲪᲘᲘᲡᲒᲐᲜᲘ წᲕᲐᲜᲓᲐ ᲠᲐᲜᲘᲗ ᲛᲝᲛᲨᲚᲔᲑᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲐᲛᲓᲔᲑᲘᲡᲐ ᲐᲠᲔᲡᲐᲓᲐ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝᲓᲐᲠᲘᲐ ᲛᲝᲛᲮᲡᲚᲬᲘᲐᲒᲔᲑᲘᲡᲐ, ᲐᲚᲓᲐᲓ ᲠᲐᲛᲔ ᲣᲑᲔᲓᲣᲠᲘᲐ ᲛᲝᲛᲮᲓᲐ!.

ᲤᲠ. ᲐᲜᲜᲐ. რა ნᲐᲪᲕᲚᲘᲐᲜᲘᲐ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐ ᲒᲠᲫᲜᲝᲜᲑᲐ ᲒᲐᲫᲕᲝᲗ!

იᲰᲐᲜ. აქ ᲘᲜᲘᲨᲜᲐᲗᲝᲗ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲣᲑᲔᲓᲣᲠᲘᲐ ᲨᲔᲛᲝᲮᲕᲔᲓᲐ. ᲔᲡ ᲢᲐᲡᲐ ᲡᲐᲛᲘᲐᲗᲝᲗ ᲡᲐᲮᲘᲨᲘᲐ. ᲤᲠᲔᲘᲔᲠᲡᲘᲡ ᲔᲒ ᲠᲐ ᲒᲘᲫᲘᲠᲐᲕᲗ ᲮᲔᲚᲨᲘ?

ᲤᲠᲔᲘᲔᲠᲡ, ᲐᲜᲜᲐ ᲙᲠᲔᲓᲘᲡᲚᲘᲡ ᲤᲘᲠᲔᲑᲘᲐ, ᲑᲐᲢ. ᲔᲙᲘᲛᲘ! ᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲐᲠᲐᲓ ᲗᲐᲜ ᲬᲐᲕᲘᲓᲔᲗ...

იᲰᲐᲜ. ᲠᲝᲓᲔᲡᲐᲪ ᲬᲐᲮᲒᲐᲚᲓᲗ... ᲔᲒ ᲙᲘ, ᲘᲛᲘᲓᲘᲐ, ᲛᲐᲚᲔ ᲐᲠ ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ,

ᲤᲠ. ᲐᲜᲜᲐ. თქᲕᲔᲜᲘ ᲒᲒᲝᲜᲘᲐᲜᲘᲫ (ᲓᲐᲩᲣᲛᲓᲐᲑᲐᲡᲗᲐᲜ **და** ᲗᲘᲗᲝᲛᲘᲗᲝᲗᲘᲡ ᲑᲐᲓᲝᲗᲐᲡ ᲡᲢᲘᲛᲘᲡ).

ᲤᲠ ᲐᲜᲜᲐ. ᲔᲠᲗᲮᲔᲚ ᲐᲠᲐ ᲐᲓᲐᲠᲔ ᲚᲐᲛᲓᲔᲑᲐ!

იᲰᲐᲜᲔᲡ. ᲛᲮᲝᲚᲘᲡ ᲩᲐᲡᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲡᲐᲥᲛᲔᲝᲓ ᲒᲠᲘᲚᲘ ᲙᲘᲓᲔᲠᲪ. ᲚᲐᲛᲘᲐ ᲐᲒᲘᲜᲗᲝᲗ?

ᲤᲠ. ᲐᲜᲜᲐ. ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲒᲜᲔᲑᲐᲕᲗ, თუ ᲒᲘᲜᲓᲐᲗ ᲓᲐᲕᲘᲫᲘᲜᲝᲗ [ᲯᲓᲔᲑᲐ)

იᲰᲐᲜᲔᲡ. (ᲘᲡᲘᲠᲔ ᲯᲓᲔᲑᲐ ᲡᲙᲐᲛᲮᲖᲔ ᲛᲝᲨᲝᲠᲔᲑᲘᲗ ᲡᲘᲩᲣᲛᲘᲗ **და** ᲑᲘᲜᲓᲔᲑᲘᲗ... ᲔᲡ ᲫᲕᲔᲚᲘᲓᲐᲛᲘᲜᲐᲒᲝᲜᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲔᲓᲒᲔᲛᲔᲑᲘᲗ

ᲤᲠ. ᲐᲜᲜᲐ ᲓᲐᲕᲘᲬᲧᲔᲑᲣᲚᲘ ᲮᲚᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲒᲝᲜᲓᲔᲑᲝᲓᲐ ᲙᲐᲪᲘᲡ, ᲐᲠᲐ?

იᲰᲐᲜᲔᲡ ᲓᲘᲐᲮ... ᲮᲝᲒᲘᲔᲠᲗᲘᲡ ᲮᲚᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲣᲪᲘᲡᲗᲕᲘᲡ რᲐᲛᲔ!

ᲤᲠ. ᲐᲜᲜᲐ. ᲰᲛ ᲓᲐ! ᲘᲪᲘᲡ ᲛᲔᲠᲔ ᲣᲛᲔᲢᲔᲡᲝᲑᲐ ᲛᲐᲗᲓᲒᲐᲜᲘᲠᲝᲠᲐ თავᲗᲐᲕᲘᲡ? ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲔᲛᲘᲙᲐᲜ ᲩᲐᲕᲘᲪᲔᲗᲐ **და** ᲤᲘᲜᲘᲡ ᲥᲔᲕᲐᲜᲐ ᲓᲐᲕᲔᲪᲘ... ᲘᲡ **დᲐᲘᲛᲘᲡᲗᲕᲠᲐ** „ᲙᲚᲔᲜᲒᲘᲡ“ *) **და** ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲪ ᲑᲘᲚᲘᲡ ᲛᲝᲔᲚᲝᲗ.

*) ᲮᲐᲠᲛᲐ ᲩᲐᲛᲝᲬᲧᲐᲠᲣᲜᲐ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იოჰანეს. იქნება ესეც ნაღვლიანი წაბად გრძნობაა?.

ფრ. ანნა. არა! ა მაში ცოტა ვერ გეთანხმები, (ადგება, მარჯვა მოგ. მაინანისთან, დაჯდება ტაბურეტაზე და თითებზე აბერვის)

იოჰან. (ისევ დგება, ორთოფა ნაბიჯს გადადგამს და ანის ზურგზე ეკიდება) ორი ტაკტი დაუკარით გე აყვა, ერთი ეს მა თამოგნეთ.. ჩემთვის საკმარისია ერთი მშვენიერი ალეგრეტ რა გავიგონო.

ფრ. ანნა. არ შემიძლია დაკვრა.

იოჰან. (სავეგდრის კიდეთან) ეხ, ფრეილინ ანნა, რა საპირო მაგისთანა ლაბარაკი? თქვენ ეგა თქვენ რა არ გინდოთ დაკვრა, ეგ მე ვიცი..

ფრ. ანნა. ეგესი წელიწადია კლავეზე ბისთვის ხელი არ დამიკარებია, მხოლოდ წელს გაზაფხულზე მიუბარუნდი ისევ, ისევ! რასაც უკრავ მხოლოდ ჩემთვის რამე ნაღვლიან და მწუხარე ხმებს, რომელსაც დედაჩემი უკრავდა ხოლმე.

იოჰან. მიმღერეთ რამე ნაღვლიანი, სევდიანი სიმღერა.

ფრ. ანნა აი ხედავთ, თქვენ კიდევაც დამ ცინით.

იოჰან. არა, მე ვხედავ რომ არ გინდათ ასიამოვნოთ მეგობარს. (ზგარე ხანს. სუფეა)

ფრ. ანნა, ჰო, ბატონო ეკიმო, მე საზიზღარი, ჯიუტი ქნილეგა ვარ

იოჰან. მაგაში ვერ გეთანხმები, ფრეილინ ანნა, (სიჩუმე ფრ. ანნ ხსნის, ფორტეპიანის თითებსა და ხელებშეზე აწყობის) მინდა რამე მხიარული ხმა მოვიგონო

იოჰან. (კანზი კუთხეში მოჯდება. ფეხს ფეხზე კიდადებს და თავს ხელზედებს, ნიდაყვით ფეხლზე დაეყრნება ლაზეს ბუდს ნაკაზს შეაფენებს)

ფრ. ანნა. (ხელებს იდებს კლავეზეზეზეზ და ლაპარაკობს ნელ ნელ, ხანდახმაო) სწორე გითხრა დიდებულ დროებს განვიცდით. მე ვგრძნობ, რომ ის რაღაცა სულის შემხუთავი, ქენჯნავი ცოტ-ცოტათი სადღაც ჰქრება. თქვენ ამას ვერა გრძნობთ, ბატ. ეკიმო?

ეკიმ. რაზე ამბობთ? (ახვევდებს).

ფრ. ანნა. ერის მხრით ჩვენ სულს გვიხუთავს გამოურკვეველი შიში, ხოლო მეორეს მხრით ბნელი ფანატიზმი. გადაპარბებულად ძალ-ღონის შემოკრების საპირობა თითქმის თავიდან აცილებულია. ასე გონია მოახლოვებული მეოცე საუკუნის ახალი სო ფა ულვე შემოიჭრა ჩვ ნს ცხოვრებაში. თქვენ როგორ ფიქრობთ, ბატ. ეკიმო? ეგისთანა კაცებისა, მაგალითად. როგორც ბრაუნია ჩვენ ალარ უნდა გვეშინოდეს: ეგენი, როგორც მ კოტები დღეს სანათლის მოახლეების დროს, ისე ახლაც ჩენ თავიანს.

იოჰან. ფრეილინ, სწორე გითხრა არ ვიცი! ბრ ენზე რ საც თქვენ ამბობთ,—სრული სიმართლეა. მაგრამ პირადად მე ჯერ არ შემიძლიან გავიმსჯელო ცხოველ მყოფელი გრძნობით მე არა ვარ დარწმუნებული...

ფრ ანნა, და ეს ნაკადი მომდინარეობს თვითველ ჩვენთაგანის ინდივიდუალური ბედის დამოუკიდებლად. ჩვენს პირად ბედ-იღბლს ძალიან ცოტა მნიშვნელობა აქვს, ბატ ბეკეი! (ზგარე ხანს სიჩუმეა)

ფრ. ანნა. (კანდაკეშეს ერთხელ დაჭერავს და მაინანებს თავს)

იოჰან. (ოდგა მისწყდება) ბბა!

ფრ. ანნა. იცით, მე თქვენ ერთი რამე უნდა გითხრათ. მხოლოდ პირობა მომეცით რომ არ ამილაბილდებით და დამშვიდებით მომისმენთ...

იოჰან. რა ამბავია?

ფრ. ანნა, (მე მგონია, რომ დარეა ეზეს ბუდეგ)

იოჰან. (დრმად ამოიოხრავს. ადგება და წენარად ბოდთის ტეხას აწყობს.)

ფრ. ანნა. ბატ. იოჰანეს. ჩვენ ვარდებით სუსტი ხალხის ჩვეულებრივ შეცდომაშ ჩვენ თვალი უნდა მივაპყროთ უფრო საზოგადო, საერთო საქმეს... უნდა ვისწრაფოდეთ რომ პირადულს დიდი მნიშვნელობა არ მივცეთ (სიჩუმეა ტოტ ხანს)

იოჰან. თქვენ მართლა ამირეთ წასვლას?

ფრ. ანნა. (ტაბიდან, მეგრეს ეკიდეზრით) ლიან, ბატ. იოჰანეს

იოჰან. მაშინ ათჯერ უფრო მეტად ვიგრძენობ სულით ობლობას. (სიჩუმე)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მარიეტტა შაგინიანი.

სომეხთა მწერალი ქალი, ნახევარნაღალი. ამ ეპოქად თბილისში კოთხულობს დეკლიეებს „სომეხური ზღაპრებიდან“ და „სომეხთა პირველი რეკოდიციონერ-პუბლიცისტი ნალბანდიანი“.—მისი დეკლი „ორიენტალი“ რუსულ ენაზე მოსკოვში მეოთხედ გამოიცა. წერს რუსულ ენაზე. უმადური სწავლა მიიღო მოსკოვის უნივ-ში და სიზღვარგარეთ,ეროვნულშრივ განათლებულად თვლება.

დაფარეწილი ალამი

(სურათი თანამედროვე სოფლის ცხოვრებიდან)

დასასრული იხ. „თ. და ც“, № 35,

II

რაღაც საზეიმო დღე გამოვიდა კვირა მარტის გასულებში. ცა ღილიდანვე ულაქო ლაჟვარდოვან სამოსელში გამოეწყო, რათა ეცნობებინა დედამიწისათვის რომ ისიც მხიარულობს მის ხუნდების დამსხვრევას. მზემ მოასვლისათანავე, რომ უფრო კარგად დაენახა ხალხის თავისუფლების ზეიმი, ცხრა თვალი გადო და ზეციდან ქვეყნიდ მომზირალი ჰაზავნიდა უთვალავ სხივებს თავის თანაგრძნობის ხალხისადმი გადასაცემად.

სოფ. წ—ს ეკლესიის მინდორზე ხალხი ღილიდანვე იკრიფებოდა. ყველას რაღაც ალტაცება, გაკვირვება, სიამოვნება და მოუთმენლობა ეტყობოდა.

— მა რა შვილოსა. რაც ჩვენ გვტანჯა ხემწიფემ, ღმერთი არ გადაახდევინებდა ვანაშ!

— ამბობენ რუსთ ხემწიფე თითონ რუსებს ჩამოუგდიათ ტახტიდან და ძალიან საქმეს უპირობენო.

— ჰაი, დედასა, ერთი დღე რომ არავის შერჩენიალ..

ასე ლაპარაკობდნენ მინდორზე შეკრებილი გლეხკაცები სხვა თავის მეზობლების მოლოდინში, ხალხი ნელ ნელა იკრიბებოდა.

— აგერ მოაქვთ, მოაქვთ! გაისმა აქეთიქიდან მინდორზე და ყველამ ყურება დაიწყო ორლობისაკენ, საიდანაც გამოჩნდა წითელი ალამი. წინ ბავშვები მორბოდნენ ხტუნაობითა,უკან და გარშემო კი მხიარული კაცები და დედაკაცები მოსდევდნენ. ჯერ შორს იყვნენ, მაგრამ განუწყვეტლივ მოისმოდა:

— გაუმარჯოს!..

ხალხმა მინდორზე სწრაფად იმატა. ალამი თანდა-თან ახლოვდებოდა.

— თავისუფლებას გაუმარჯოს, ერთობას გაუმარჯოს! მუშა-გლეხს ხალხს გაუმარჯოს!..

ულოცავდა მოიახლოვებული ხალხი მინდორზე შეკრებილთ.

— გაუმარჯოს!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ისმოდა მინდორზე სხვა და სხვა ხმინი ძლიერი პასუხი და გარბოდა შორს მაგებისაკენ და მინდორის ქვემოთ აყვავებულ ვენახებისაკენ. ერთმა მის ნაკადულმა ფეხმარდად გაჰკურცლა ორღობისაკენ, ჩაირბინა ვენახებშეა, გადახტა სოფლის შარა გზაზე, მირბინმოირბინა ყველა უბნებში და სოფელს ამცნო ხალხის ხაზეიმო ხმა.

— გაუმარჯოს!

ისმოდა ღრო გამოშვებით სოფელში და იქ დარჩენილებს ეს ხმატკბილი იტაცებდა და უგზნებდა იმედს გულში.

ყრილობაზე მ.რტო ოდენ გლეხკაცები ჩანდნენ, მოლაპარაკებადაც ისინი გამოდიოდნენ. ერთმა მათგანმა რომ გათავა ბასი, მაგიდაზე სალაპარაკოდ ავიდა ახლა ჯარის კაცი. იმან ლაპარაკი იწყო, რომ აგერ სამი წელიწადია რაც უცხოეთშია საომრად ქვეყანას მოშორებული, მაგრამ სულით კი ყოველთვის აქ არი. ორი დღეა რაც მოვიდა საომრალიში და უხარია. უხარიან იმიტომ უფრო რომ ჩვენ—გლეხკაცებს უფელი მოგვეა ხანგანგაოვისუფლებით და იმედი განთავისუფლდეს ჩვენი ტარეა საომრალიო. საომრალო ხომ ჩვენი მშობელია, დედაა და განა ჩვენ მისი შვილები შეიძლების ღირნიღა ვიქნებით, თუ მის განთავისუფლებისთვის თავი არ გავწიოთ. თავისუფალ შვილებს დედა მონობაში არ შეიძლება ჰყავდეთ. გაუმარჯოს თავისუფალ შვილების თავისუფალ დედას!

— გაუმარჯოს!—იყო პასუხად.

დასასრულ ავიდა მაგიდაზე ჩვენი ნაცნობი მწიგნობარი გლეხი და ილაპარაკა იმაზე, რომ როგორც ახლა სოფლებში ისე იმათაც სანდო და უშუქო პირგბისაგან უნდა ამორჩიონ კომიტეტი, რომელიც ამიერიდან უნდა გაწაგებდეს სოფლის საქმეებსაო. გაუმარჯოს მუშებს და ჯარს, რომელთაც თავის ბრძოლით მოგვიპოვეს ჩვენ თავისუფლებაო.

— გაუმარჯოს!—ეგრიალა ხალხმა.

— აბა ახლა მოვილაპარაკოთ, თუ ვინ ამოვირჩიოთ კომიტეტში.—დასძინა იმანვე

ხალხი ჯგუფ-ჯგუფად დიყო. მთელი ნახევარ საათი ილაპარაკეს, ვიდრე ერთმანეთთან შეთანხმებიდნენ. ბოლოს ჯარის კაცი ავიდა მაგიდაზე და შეეკითხა ხალხს:

— გვიხარია ვის ირჩევთო.

ხალხმა ერთი ჩვენი ნაცნობი მწიგნობარი და ეძახეს სხვა ამოირჩია.

— ამორჩეულებო შუაში მიდით! გისმა ალხში ვიდაცას ხმა ეს ხმა მაშინვე მთელმა ხალხმა გაიმეორა.

შვიდივე კაცი მაგიდასთან ჩამწკრივდა.

— აბა, ბიეგბო, უნდა გვასახელოთ, აი!—ისმოდა აქეთ იქიდან.

ერთმა შვიდთაგანმა მიმართა ხალხს და უთხრა, რომ ისინი სოფლის შვილები არიან და უყეთუ სოფელი მათ რამეს დაავალებს, ყოველივეს შესასრულებენ.

ყრილობა გათავდა. ხალხი ნასიამოვნები გაგონილით და ნახულით ზანტად იშლებოდა, თუმცა შუადღე დიდი ხანია გადავიდა.

ამ დროს შარა-გზაზე გამოჩნდა ეტლი, რომელიც სოფლისაკენ მოექანქარა. ეტლს ზოგმა მიაქცია ყურადღება, ზოგმა არა, თუმცა ამ სოფელში ეტლით იშვიათად თუ ვინმე მოვიდოდა ხოლმე. არც გასაკვირველია ვინაიდან დღევანდელი დღის ამბავს ყველას ყურადღება მოეცვა.

ეტლი ეკლესიასთან ახლოა გაჩერდა. იქიდან გადმოხტა ვიღაც ფინჯაკიანი და გაექანა მაგიდასაკენ.

— ხალხო, ხალხო! ნუ მიხვალთ, ოკან დაბრუნდით ხალხო!—დიწყო ხმა მაღლა ყვირილი ახალ მოსულმა,—მოდით, ყური დამიგდეთ,— თქვენ-ოვის მოგელთ ხალხო!..

აქ ოცეგ შეჩერდა და ღროსას დაშტერდა.

— ეს რა გიწერიათ ღროაზე. ეს ხომ ბატონყმობის ღროინდელი სიტყვებია. ეს ხალხის მოტყუებაა, ღალატია! ბრთხილად, ფრთხილად იყავით, ხალხო, თორემ ღაღუბვით, ნიკოლოზის ომმხრეებს არა სძინავთ ისინი ყველგან არიან!..

ეტლიდან ორი სხვაც გადმოვიდა და მიაშურეს თავის ახსნაგს, რომელიც კვალად ხმა მაღლა განაგრძობდა ლაპარაკს.

ხალხი გაშტერებული უცქერდა ახალ მოსულებს.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

— ჩვენ პარტიის წევრნი ვართ. კომიტეტმა გამოგვგზავნა. იცოდეთმარტო ჩვენი პარტია არა ხალხის მომხრე. დანარჩენი პარტიები სტყუიან, სცრუობენ. ბრთხილად, ხალხო, ბრთხილად! ამა რა დაუფერიათ თქვენ დროშაზე—საქართველოს გუმარჯოს? აქ ხომ სხვა ერებიც არიან, მაშ ისინი უნდა გაწყდეს ან ამოვხოცოთ? ეს სიტყვები ბუტაფაზიამ მოიგონა. მაგრამ დროშას თავადები ატარებენ. მუშას ეგ რათ უნდა. ძირს მაგისთანა დროშა.

— ძირს!... ავრიალა ბრბომ.

ალამმა ტოკვა დაიწყო. ეტყობოდა ვიღაცა სცდილობდა მის ჩამორთმევას. ორჯერ ძირსაც დაიხარა.

მაგიდაზე გამოჩნდა მეორე ახლად მოსული, უფრო სუფთად ჩაცმული ფინჯაკიანი. ეტყობოდა ხალხი ამ უკანასკნელს კარგად იცნობდა, რადგან სიტყვაც კი არ თქმენია და ერთხმად შეძახა:

— ძირს; ეგ არ გვინდა. კნიაზია, არ გვინდა!

მაგიდაზე უმალ მესამე ახალი მოსული ავარდა, ამ უკანასკნელის შერეული ტანისამოსი ეცვა. რუსული ქუდი, ახალუხი და ყელიანი ჩექმები!

— ჩუმათ! —ასკლისათანავე ხმა მიართო მან ხალხს.—ჩუმათ, ეს კნიაზი ჩვენია. თუმცა კნიაზია, მაგრამ, ჩვენი პარტიისა ყური დ უკადეთ!

ხალხი გაჩუმდა.

კნიაზმა დაიწყო:

— თუმცა მე რაჰქკიანა მოვედე ამხანაგებთან, ისე, რაჰქკიანა. უნდა გითხრათ რამე, რაჰქვი ნა. ეგრამ ქართული კარგად არ ვიცი და ამ ტომ მე ბეგრს არ ვილაპარაკებ.., მაგრამ რა ჰქვინა..

დაიბნა კნიაზ .

— ეი ამისთანა კნიაზებს, ხალხის ერთგულებს, გაუმარჯოს!

წამოძახა მესამე ახალ მოსულმა.

— გაუმარჯოს!—იყო ხმა მადლი პასუხი.

ხალხი მეტად დაინტერესდა ამ ახალ ამბით და მაგიდას გარს შემოეხვია.

პირველმა და მესამემ ილაპარაკეს. ყველა ერგმდნენ ხალხს, რომ წინანდელი არჩევნები თავადებმა თავის სასარგებლოდ მოახდინეს და რომ მათ მოსვლამდე არჩეულნი ხალხის მოწინააღმდეგნი არიან და არჩევანი მეორედ უნდა მოხდესო. უსათუოდ ჩვენი პარტიის კაცები დასახელდეთ, თორემ სხვები გაგაყიდან, გიღალატებენო.

ხალხი შეეშინოდა, ღრიანცელი მორთო. ალარ იცოდა რა ექნა.

— ხედავთ, ხედავთ კიდეე როგორ გვატყუებენ. ხედავთ რას გვიშერებიან ჩვენიანი სოფლის შვილებიო.

ამბობდა ზოგი გულუბრყვილო. ამორჩეულთაგანი იქ არავინ სჩანდა. იმათ კომიტეტის კრება გიგიმართათ სოფლის კანცელარიაში.

— ხედავთ, ხალხო, როგორ მიიმალ მოიმალენენ,—წამოიძახა მაგიდას ახლო მდგომმა სოფლის მეფუძენემ,—ალბად შეეშინდათ ამათი მოსვლისა. იცოდნენ რომ იმათ ესენი გამოამეტყველებენდნენ.

— სხვები ავარჩიოთ, სხვები ისინი ალარ გვინდანან!

— ხალხი კი ალარავინ არი და ამა რა ამორჩევა ღა მოხერხდება.

— ალარც გვინდა ამაზე მეტი. ჩვენ კი ხალხნი არა ვართ.—გაჩუოდა მეფუძენე.

დაახლოებულს შვიდი კაცი, რომლებშიც მოჰყვა მეფუძენეც.

წასული ხალხი ბევრი უკან დაბრუნდა დ ოწყო ერთი ალიკოთი. ძველი ამორჩეულებიც მოვიდნენ. თუმცა კომიტეტის კრება ჯერ არ გათავებულიყო, მაგრამ გაეგოთ რა პარტიის კაცებს ამ ს

— მაჩვენეთ ამა თქვენი სიდგტელსტვო? ამა სადა გაქვთ ქალალდი. ვის მოწერილობით მოახდინეთ ამორჩევები?

რუსული კილოთი ხმა მაღლა შეეკითხა მოსული კნიაზი სალდათს და ძველი ამორჩეულებს.

— ქაღალდი! ქაღალდი!..

დაიწყეს ღრიანცელი ხალხში.

აქ კნიაზმა ამოიღო უბიდგან რაღაც ბეჭედიანი ქაღალდი და ხალხის დასანახავად ქნევა დაიწყო. ამით კი ხალხის თვალში საშინლად დამარცხენენ სალდათა, ძველი ამორჩეულები და მათ მომხრეები.

— ქაღალდი!..

გაჰკიოდა უკვე უმრავლესობა და მეშეტით ემუქრებოდა იმათ, ვინც უქაღალდოდ ამორჩეულები გაპართა.

ალამი თავს გაშმაგებით აქნევდა.

— ჰაქ...

გაისმა უცებ. ალამს ტარი გაუტეხეს. ალამმა ქეღი მოხარა, ძალას დაემორჩილა. გაშმაგებული ბრძო ალამს ჰფარეწდა.

— რას ჩადიხართ ხალხო! დაწყნარდით ხალხო!

დარბოდა ჯარის კაცი. ამშვიდებდა ხალხს, მაგრამ ვერა გაეწყო რა.

ცამ თითქო გაიგო რაც ხდებოდა დედამიწაზე და მხიარული სახის გამომეტყველება დაჰკარგა.

მზემ-კი ღრუბელი აიფარა პირზე და აჩქარებით დასავლეთისაკენ გაჰკურცხლა.

დ. ლუკაშვილი

„ფიქრი სანატრი“ და „ფიქრნი მღელვარნი“

(გაგრძელება. იხ. „თ. და ც.“ № 33)

ტაძარი, რომელშიაც მარად უქრობელი წმ. დამშვარი რომელშიაც ანკელოსაგან ისმიან კიდობის ხმანი, ეს იგივე ცანი ჰრიან ბუნება— სამყარო, რომელიც მეფე დავითის სიტყვით უთხრობენ დიდებასა უფალისსა.

ბარათაშვილმა მოაწმენდა ზეშმდამებაში უკვე ნახა ბუნებისაკენ დგომა-მსახურება ამ ტაძარში და ის უქრობელი დამშვარეც, რომელიც ბოეტის გულში ანთებოდა. ამ ტაძარზე სწერს ბოეტი:

„ფიფოვე ტაძარო შუნაფარო უდაბნოდ მდგარო,
მუნ ენთო მარად უქრობელი წმ. დამშვარი.
ანგელოსთაგან იკრთავ მუნ დავითის ქნარი
და ვიგალობდ ციურ დასთა კიდობანთ ხმანი.
მწარი სოფლისა და მაშვრალი მისა ნაკადი
მუნ ვეძიებდ განსვენებასა წრფელთა ზარსაკიდ.
გულსა, მოგალულსა კეტი სიყვარულ და ბედის
ბრუნვითა,
დამშვარი წმინდა განმიტოფთ ციური სიხარეთ.
ამა სიყვარეთ ნეტარებით ესრეთ ადგენ ულს
მეგონს ფიფოვეს სასუფეველს აქ დაშენებულს.
მინ ეფდ კოსმიერი ეფსტატი, ეკმენ ტაძარი
მაგრამ საწუთრო ანა ვისმე დიდხანს ახარებს,
ეკმენ საწუთრო და უდაბნო ჩუმად მდუმარებს.
მას აქეთ ჩემს ეულს ნეტარებ ან ასადარებს?
მის ნაგებდა სეფდ და წეფდიანი დანაბადეურებს
მოიანმა ეკლესიდ მისი ნაშენი და მისი ეკლესიდ...
ეარსაგ ადგენთ დაშთამდი მისი ადამშვარი.
ესრეთ დამიხმა ეუფლმარამენ ნეფეშეს ეარი
და ადგად ობდად ესეგ მეარი მიუსაფარი“.

მის ნაგებლთ ბარათაშვილმა სხვა ტაძარი ჰხოვა, სხვა „სადიდებელი“, სხვა უქრობელი დამშვარი. ეს იგი მისთა მზე ცხოველი—სამყაროსა ერნობისა. ამიტომ შეაშრო მან ტრეფდი თაფდზეფ და ხელ-ახლთ მისტეკენ შეეთხს:

„შეეშრობ ტრეფდსა ეარო მანდელებენ,
ეულსა დავიწეკვ დასანგრეველ
და მისსა ფეიფოსა, ვითა სამსხვერპლოს,
შეეწირავ სიტრფოს ჩემსა სადიდებელს.“

ბოეტი ცაში რომ ეძებდა სამოთხეს, ზენარს სადეურსაფარეს ეი ქეეფენდა ეოფილა —სიტრფოს თაფდებენ.

„მის თაფდთა ჰხარობს სამოთხე ჩემი,
მისი დიდი შეეთის მომცემი,
ჩემი წარმწემედი, მიცნობელ-ბელი
განმბრძნობელი ეფსნელებელი.

რაკარ მოხდა რომ ბარათაშვილმა სიიმქეეენიო ტრფიალი სიამქეეენიოთი ადიკეფოფდა— მის ეეუსხეეა და ეეეურთა? რომ მის სიტრფო-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ში მოთავსებულია „ცის ნიკი ქვეყნესა“: „ეთო არ ყოფილა სიტყვიერ დეკორაცია, ეოველი კეთილები მან შეაერთა სულსა მოპოეტისა ცის ნიკი ქვეყნისე. და თავსა ეკოდა ჰქმნა იგი მეკოსნისა. რა არის ეს „ცის ნიკი ქვეყნად? ეს იგივე ეეკოდეებების მარადისობის კრძნობაა, ესე იგივე მეტაფიზიკური ეულის თქმა, რომელიც ჩვენ ეეკოე მოოწონებულ ეაეიენით.

„არ ეეიეენო სიტრფოდ ეენსა მეკოსნსა ეულსა თქმა, მოაკლეეოს ენასა არ ძალეეძს ეეკოდეოთ კრძნობათა კაცთოემა“.

ეს კრძნობაც ცისკენ მიაქანებს ბოეტს კოსმიურ ძალებთან შესაერთებლად და სათანამშრომლოდ:

რეოლრდ ეეკეე ენსეეო.

ბარათაშეილის სიეყვიერულ რომ მარადიული კრძნობა კაცთოეკლოო იგი დარჩება მზე ეესხეეეეეტლოდ.

„ნუ თუ ამ სულის წადილსაც ჰრქეა სიეყვიერული სხეოთაებრ?

მაინ მზეც ეესხეე ეეეეტლოდ ეეიეძლების ნათეს ეკრსეკეებრ.“

ბარათაშეილის სატრფო მშეენიერია სულოო. ეს სულიერი სიმშეენიერე კი ფეიის მადლია. იგი ამტკიცებს კაცის ეეკოდეებას, მის დეოთანიერობასა.

„მშეენიერება ნათელია ზეგეთ მოსეული, რომელით ნათდების ეოე�d. კრძნობა სული და გული,
და კაცთა მორის ვთო კეერძოა დეოოეებრძანა,
რად ეეეეს არ ეეთ სეეკენო მადლი ტრფობისა“

სულის სიმშეენიერე კანონიერეულებაა ეეკოდეებაა—მარადისობისა. იგი სდგის დრთისა და სიყრდის კარეეე:

„ოეთ ეეკოდეება მშეენიერსა სულსა მდგომარეს, მას ეერ ეეშთოსეკეა და ეერც ეამეერ ლაპარეებს.

ასეთ სულოო კეეში ეობს მისტიკურ სიეყვრულს, სიმეკეეენიოს—მარადიულს.

„მხოლოდ კეეშირი ეერად სულთა ეობს სიეყვრულსა
ზეკარდმა მადლთო დაეუნსნელთ კანმტკიცებეულსა.

„მხოლოდ მათ მორის არის კრძნობა ეეკოდეებისა,
სინეკეეეეელი,
რომ მის ეტკბილეეს არე თუ არის სასეეეეეეელი.
მას ცისა სიხეეთო აეიკოროეენეს მშეენიერება
და ეეკოდეებით ეკეენრეკეენეს ეეშმარიტებაა.

რადგან ეეშმარიტი სიეყვარულია ასეთი სინერეული კრძნობაა, ბოეტი ეეკოდეს ეერძეეს, რომ კანონიერია იგი, და ეეუნებეს. „ნუ მორდევ სიემეწეოდეს ტრფობისა ალსა“ სასიკეოდ ბერი კაცი რომ ეემეწეოდეეს, და სასრულოდ ეოეროხდებეს, რომ არ შეემსეკეალნენ ასეთ ქალს, რომელთაც ეს ეიეზეანო მადლი ელამდ ეულის კეალეეეეეთო,

„მხოლოდ ეერთს კიარეეეთ და კასსოედეთ ესე თოსმირი,
მეკეეეეეეთ ძმანო, ნაკადი მაქეს ეს ეულის ეეირი
არ შეემსეკეალოო მოკოსკესე კეკეელ ქალსა
სულის დამტეეეეეეენელს და კრძნობასთა ეეკეეეეეეელსა
-ეაბეეეეს ენა მას ხარებს, ასიამოენენს
ხოლო სიეყვარულს ეული მასი ეერ ამ იკარებს.“

ნეეეეეეერ ვთო, სიეყვარულის ეეეეეოთ—სქესთა შორის...ხორეიელი სიდამეზე მიაზნიათ ეოეერეენ, რომ ეულამეზეენ ქალი ეკიერეს სიეყვარულს ადეგზენესო. ბარათაშეილი სულ სხვა ეეკრობს. მისი აზრით ეეეეეეა ეკიერეენი სიეყვარულის მშეენიერი სულია, სული ეეკეენზი, ეეკოდეეი ეეკრეენეელი. ხორეიელი მშეენიერებისაკენ ადეერეული კრძნობა, თეე მის სულიერი სიმშეენიერე არ ეეძეეეეს ეეინ. ისეოოვე ეემტკიცოთ და მსეეეეეთ ეკანმეყალი, როეორდ ოეეთ სიდამეზე

„არად ჭეეეეერი კიცსა ბანოეენს ბინა-ეემტკიცობასს?
თუ ეემდეეი ეენ ტრფობადსა ცეეალეეეეეთ კრძ-
—ნობასს,
რომ არ კეემსეკეალეეეს სუეეეეეე

„და კიდ ეგეთი თაკი დრაზე მსწრაფლად დასწვეს.

ეკრეფე ვენი, მხოლოდ მისგან უნასწავლები ცვლებადა, წარმოსდა და ეფერეფენი.“

ჩვენ დრაზი სქელობრივი სიეკრეფილი მასალეფენის სასწაფარს ინეფიოთად ახლეფს. რასაც ამიტომ რომ დაინეფეფენ მეოთალი სიეკრეფილის ზრდასა თუ შეიძლება ასე თქმაც. ეს ერის ეფენოფენის ფიეფ დრამეფ. დღეს ნეფენტან-ფრეფენს ადამიან ბაძავს, ტარეფელ რომ სწერდა „ეკზი კიმზრდელი სიეკრეფილსა, მას ფენეკან დანეკრეფულისა“ ფლეფნელი ადამიანი ეფენოფოვნის სიეკრეფილს ნეკრეს, რაც შეიძლება ნაკოფი ჩქარა გამოიყენინარ. მას ადზრდეფ ერ ფაკეფნაფ. სიეკრეფილს ეკრეფ—კოკრაბაშეფ სეფოკანინ, და ფფლეფენ, ან დაიფლინ, რომ სასრეფდეს მიასწრონ როგორც ფეკრეფენეფთ ასე სეფნელფაფენეფთ. ეი რომ ასისეფს ფლეფნელფ მაკუნეფთ „ეპიონეფეკეფიფ“ ხმარი ფლაფეფ და ეკეფს. ფლეფნელფილი სიეკრეფილი—მაკეფენოფ „იკი სხეკ, სიძეკ სხეკ ეკ ეფილი ფლი მზარი“

ბიბლეფი ცასკენ მიაფეფნეს ეასიმფოთბაფ, მეორე ფლაფ ხრნ ეასიბრეფეფენეფ.

ფ. ფლეკანიზეფილი

(გაგრძელება იქნება)

ქართულ კლუბში ფეფოშაფოს, მარტიფოსოფის 31 ეკიმარო ჩეკეფლებრივი ქრიფეფილი ეარმოფეკენ ეკლი ანაბეფიან ფიანაწყალფიანთ ფლიფეკ „ძეფეკ“ და „ქალის ძალა“. ძეფეკ კარაპეკეს ოფილი ეკეფნეფეს ჩეკენნა სასეკოფანაბს ეასა ანა. ფეფეკ, ოფიფეფიფ თიკის ფსიტეკეფილ ოფიშაფო ფლეკეკეფეფეს ნიფეკეფი ტეკეფ ფეკლის სიეკეფილ ფლიფ ეკეკეეფეფილ ეიფიანეს. ნიეკეფი კეიარეფილი ფეკეკეფეფილ ეარეფილ ეიფერეფ ფიანაფანეფ ოფეფ ოფეფ. ეკ ფსიანიი ეეფრეფილს ინკეფეს თაკისეფრეფილ ფსიტეკეფილ ფიანაფი, ანანეფენ ფსიანიანეფეფ ეარ ეეფილ ფეფეფ, ფეფ... ტეტ ეეეფილ ეტეკ ეფიფეფ.

სასეკეფილ, სასფიკეფილ ეეფეტ ეეფრეფ ფეკ ქრიფეფილ ეარეფილ ანეფ. ოფეფრეტკეფეს ფიფ ფიანეფი კიფიეეეფილ ფიფეფ ეეფეფილ ფიფეფ, ფ ქრიფეფილ ეარეფილ ეკეფ ეკ ანეფეფ ეეფეფ... ბალეფ ფანეფრეფეფ.

კეფრეს, ეეკეეფილ ფ, კიიეფეფ ფიფ ინტეკანეფიონალეფილ ეალეფ ქრიფეფილ, ეეკრეფილ ფ ეეეტეფილ ეეეკრეფილ ასანეკეეფიფ. ანალეფეფ ფიფ ასანეფეფ ეეფეფ ეეეფ ეეეეფ ეეეე